

6.3. YİRMİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ ROMANI

İsmail Serdar ALTAÇ¹

Birleşik Krallık'ta 20. yüzyılın başında yaşanan toplumsal dönüşümler ve çalkantılar, Kraliçe Viktorya döneminde yaşananlar kadar etkili olmuştur. Aslında, toplumsal imgelem, bir yandan uzun ve sancılı bir 19. yüzyılın yorgunluğunu hala üstünde taşıırken bir yandan da yeni yüzyılın beraberinde getirebileceği olumlu değişimlere umutlarını bağlamıştır. 19. yüzyıl romancısı ve 20. yüzyıl şairi olarak tanımlanabilecek Thomas Hardy'nin "The Darkling Thrush" şiiri, yüzyıl dönümündeki bu ruhu etkili bir şekilde yansıtır. Şair, 19. yüzyılda Batı medeniyetinin yaşadığı krizi ve gerisine bıraktığı ıssızlığı ve yıkımı, bir kış gününde doğanın büründüğü kasvetli bir görünüm metaforuyla anlatırken şiirin sonuna doğru aniden ortaya çıkan bir ardıç kuşunun sesi şiirin tonunu birden değiştirir ve anlatıcı bu seste "Benim farkında olmadığım/ Ama onun bildiği kutlu bir Umut" ("Some blessed Hope, whereof he knew/ And I was unaware")² (54) vardı diyerek yeni yüzyılı iyimser bir bakış ile gözlemler. Ne var ki yeni yüzyılın gelişmeleri Hardy'nin kendisi de dâhil olmak üzere tüm insanları daha da derin bir karamsarlığa sürükler. Tüm dünya Birinci Dünya Savaşı'nın geniş çaplı yıkımıyla sarsılır. Bu savaşın etkileri, teknolojik değişimler ve dönemin ideolojik çerçevesi 1900-1950 arası dönemde modernist romanın ve ütopya/distopya türünün etkili olmasını sağlamıştır.

Romanın 20. yüzyılın ikinci yarısındaki serüveni ise hem Birleşik Krallık'ta hem de küresel ölçekte yaşanan toplumsal, kültürel, entelektüel ve siyasal dönüşümlerden etkilenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın toplumsal

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, serdaraltac@nevsehir.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6778-8571

² İngilizce kaynaklardan yapılan çeviriler kaynakçada aksi belirtilmediği sürece bu çalışmanın yazarı tarafından yapılmıştır.

teknîğe önem veriyormuş gibi görünen modernizm ve postmodernizmde de keskin doğrularla veya geleneksel kültürel kodlarla mücadele etmeye dayalı entelektüel bir arka plan bulunur.

Kaynaklar

- Abrams, M. H. Ve Geoffrey Galt Harpham. *A Glossary of Literary Terms*. Boston: Wadsworth, 2009. Basım.
- Achebe, Chinua. *Things Fall Apart*. New York: Anchor Books Doubleday, 1994. Basım.
- Antakyalıoğlu, Zekiye. *Roman Kuramına Giriş*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2013. Basım.
- Amis, Kingsley. *Lucky Jim*. Harmondsworth: Penguin, 1962. Basım.
- Ashcroft, Bill, vd. *Post-Colonial Studies: The Key Concepts*. Londra: Routledge, 2007. Basım.
- Atasoy, Emrah. "Distopik Kurgu ve Ümitvar Distopya Bağlamında Ütopyacılık Geleneği." *Gaziantepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 19.3 (2020): 1135-47. Basım.
- Beker, Miroslav. "London as a Principle of Structure in *Mrs. Dalloway*." *Modern Fiction Studies*. 18.3 (1972): 375-85. Basım.
- Carter, Angela. *Nights at the Circus*. Londra: Vintage, 2006. Basım.
- Cevizci, Ahmet. *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları, 2015. Basım.
- Childs, Peter. *Modernism*. Oxon: Routledge, 2008. Basım.
- Claeys, Gregory. *Dystopia: A Natural History*. Oxford: Oxford UP, 2017. Basım.
- Felluga, Dino Franco. *Critical Theory: The Key Concepts*. Londra: Routledge, 2015. Basım.
- Fowles, John. *The French Lieutenant's Woman*. Manchester: Panther Books, 1969. Basım.
- Hardy, Thomas, "Darkling Thrush." *The Norton Anthology of English Literature (Volume E)*. Ed. Stephen Greenblatt. New York: W.W. Norton, 2018. Basım.
- Head, Dominic. *The Cambridge Introduction to Modern Fiction, 1950-2000*. Cambridge: Cambridge UP, 2000. Basım.
- Hutcheon, Linda. *A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction*. New York: Routledge, 1988. Basım.
- Huxley, Aldous. *Science, Liberty and Peace*. Londra: Chatto&Windus, 1950. Basım.
- James, Dorothy P. *The Children of Men*. New York: Vintage, 1992. Basım.
- Jenner, Sebastian. "Chance in the Cannon: Uncertainty and the Literary Establishment of the 1950s." *The 1950s: A Decade of British Fiction*. Ed. Nick Bentley vd. Londra: Bloomsbury Academic, 2019. 235-261. Basım.
- Liotard, Jean-François. *Postmodern Durum*. Çev. İsmet Birkan. Ankara: BilgeSu, 2013. Basım.
- Nicol, Bran. *The Cambridge Introduction to Postmodern Fiction*. Cambridge: Cambridge UP, 2009. Basım.
- Orwell, George. *Nineteen Eighty-Four*. New York: Harcourt, Brace & World, 1949. Basım.
- Paddy, David Ian. "Key Critical Concepts and Topics" *The Modernism Handbook*. Editörler Philip Tew ve Alex Murray. Londra: Continuum, 2009. Basım.
- Sargent, Lyman Tower. "Three Faces of Utopianism Revisited." *Utopian Studies* 5.1 (1994): 1-37. Basım.
- Stevenson, Randall. *Modernist Fiction*. Londra: Prentice Hall, 1998. Basım.
- Şenlen Güvenç, Sıla ve Ayça Vurmay. "Dostoyevski ve İngiliz Modernist Romanı" *Dostoyevski Özel Sayısı (2 Cilt)*. Ed. Birsan Karaca. Ankara: Hece, 2022. 282-300. Basım.
- Tyson, Lois. *Critical Theory Today*. New York: Routledge, 2006. Basım.
- Vurmay, Ayça M. "Comic Vision and Comedic Devices in Kingsley Amis's Lucky Jim." *Çankaya University Journal of Humanities and Social Sciences* 13.2 (2019): 172-186. Basım.
- Wells, Herbert George. *Anticipations*. London: Chapman, 1902. Basım.
- Woolf, Virginia. *Mrs. Dalloway*. New York: Harcourt, Brace & World, 1925. Basım.
- . *The Common Reader*. New York: Harcourt, Brace & World, 1953. Basım.